

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája, saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-árú üzlete, főtér, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Pesten Haasenstejn és Vogler hirdetési-irodájában (úri utca 13. sz.) — Schwarz testvérek nemzetközi irodájában fűrdőutca 1-ső szám. és Bécsben Wolzeille 6—8.

Hirdetési díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknek méltányos árelengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen
hетенként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilenc óra . . . 3 ft
Egy évre . . . 4 ft

Közégi iskola-e, vagy felekezeti?

VI.

(Vége.)

Ha hanyagul járnak a gyermekek iskolába: azért vannak az iskolaszéki tagok, hogy időnként betekintsenek az iskolába vegyék át az illető osztály tanítójától a hanyag tanoncok névjegyzékét, s az iskolaszék elnöksége által terjesszék azt be a városi előjárásnak. Ez nem fogja elmulasztani a kötelességeket nem teljesítő szülőket a törvény értelmében megbüntetni. Ha netán elmulasztaná, a tanfelügyelőnek fog jelentést tenni, és így tovább; megy ez anélkül, hogy az elemi tanodákat „közös-községivé” változtassuk.

Vagy talán a gyulai kath. felekezeti tanodákban nem tanítanak a törvényben előírt tantárgyak? Sajnálom, hogy Kratochvill Gy. ur páleját tör e tanodák felett, még mielőtt magának mindezekről tudomást szerzett volna. — Én ugy tudom, hogy a gyulai kath. tanodákban a törvényben előírt tantárgyak mind tanítanak. Azt is tudom, hogy az a heti két óra, mely a vallás-oktatásra fordítatik, meg a mindennapi szent mise hallgatás még nem fogja a növendékekben elnyomni a „tudást” úgy, mint azt a közös iskolák elnyomják.

De miért elemezzem tovább a gyulai tanügyet? Hiszen bármily hiány legyen is ott észlelhető, az mind eltávolítható, habár felekezeti jellegű is a tanoda.

Ugyanazon hibák hiányok ha netán mégis itt ott a felekezeti tanodákban találatnának előfordulhatnak még nagyobb mértékben a közös iskolákban is.

De Kratochvill Gyula, világra szóló tanügyi ismereteinél fogva felfedezte a felekezeti tanodákban a fő-fő hibát, t. i. a kátlét, és a papok befolyását az iskolába. Ezek lennének szerénce ama iszonyu hibák, melyek őt dörgő frázisai kibocsátására indították. Azt tartom, nem is igen más hiba fessegette és fúrta az ő nyughatalan agyát, mint az a káté, és hogy a tanodák élén a papok állanak. Kiis mondotta nyíltan, hogy ez a két elem semmiképen sem fér egymrába.

A kátéra nézve első két cikkemben bebizonyítottam, hogy az tanodáinkban egy oly nélkülözhetetlen tantárgy, mely ha kiküszöböltenék, az állam, és az emberi társadalom felbomlását vonná maga után.

A másokra pedig, t. i. a papi befolyásra nézve még csak annyit jegyzek meg, hogy Kratochvill Gyula ur kikre bizná községekben az iskolák vezetését, hol a papon kívül nincs egyén, ki az igazgatói tisztre vagy iskolaszéki elnökségre képesítve lenne? Talán a jegyzőre, orvosra, ügyvédre, vagy kereskedőre, kik a tanüggyel hivatalos állásuknál fogva tüzetesen, és kizárólag nem foglalkozhatnak? Vagy valamely iparosra vagy földművelőre, kikben az alapos képzettség hiányzik? Nem állana-e ezek előtt a tanító függetlenül az iskolában? Ott lehet az a pór — a kereskedő — és iparosból lett iskolaszéki tag és elnök, előtte a tanító oly szemfényvesztést tüntethet fel, hogy szeme — szája eláll bámulatlában. De a tanítóra nézve is mily lealázó lenne, ha őt ily iskolaszéki elnök felügyelete alá helyeznék! Megtörtént dolog, hogy egy földművelőből lett iskolaszéki elnök

(természetes közös-közégi iskolában) midőn elment az iskolába a tanítót ellenőrizni, ott mokra pipájára gyújtva, fel s alá járkálva s pöffekelve a tanító oktatásába beleszólvá, tartotta nagy pöffeszkedéssel iskolaszemléjét. Már ilyen körülmények között nem tudom hogyan csepegteti azon szerencsétlen közös-iskolászéki tanító, tanítványai fejébe Kratochvill Gyula ur „tudását”! Pedig ez tény, ha ön akarja, a községet is megnevezem, hol az történt. Azon időben a lapokban is közölve volt. Ehez számtalan hasonló esetet tudnék felsorolni, melyek csak közös-közégi iskolákban fordulhatnak elő, de melyek nem a „tudást” és „míveltséget,” hanem a tudatlanságot és míveltelenséget mozdítják elő.

Sok község mindezt belátván, iskoláit ismét felekezetiivé változtatta.

De mire bizná Gyula városa az iskolaszéki elnökséget, ha iskoláit közös-közégivé változtatja? E mai önző világban nagy hazafiságot tanusítana az az ügyvéd vagy más hivatalnok is ki az iskolaszéki elnökséggel összekötött részint írásbeli hivatalos, részint a felügyeleti terhes teendőket minden díj nélkül teljesítené. Majd akkor fogja csak Kratochvill Gyula ur látni, hogy mennyi ott a teendő és kellemetlenség, ha ő fog iskolaszéki elnökké bevalasztatni. Jót mennek állani, hogy egy évi tisztviselősége után lemondana; mint egy közös-iskolászéki jellegű városban tapasztaltam, hogy két év alatt három elnöke volt. Mert közülök ketten ügyvédi teendőiket az iskolai ügyek miatt elnem mulaszthatván az ingyenes teherviselésbe is csakhamar beleunván, az iskolaszéki elnökségről részint

lemondtak, részint a városhoz évi fizetésért folyamodtak. Miután ez nekik megtagadtatott, — iskolaszéki elnökké egy real tanár választatott, ki két urnak legjobb akaratára mellett sem szolgálhatván, szintén lemondott. Mig végre találkozott ismét egy ügyvéd, ki az iskolaszéki elnökséget elvállalta azon kikötés mellett, ha a város neki egy fizetéssel ellátott irnokot ad.

Ime így megy az véghetetlenül a közös iskoláknál. Nincs ott rend, megállapodás, és fegyelem. Hiában keresed ott a „tudást,” mert a főczél ott nem a tudás, hanem a tudákosság, és vallásod korlátozása és végre valamikor elnyomása.

Nem így a felekezeti iskoláknál.

Itt a község iskolaszéki elnöke: az illető lelkész; kerületi tanfelügyelő: az esperes; kik a megyés püspök főfelügyelete alatt minden díj nélkül vezetik az iskolák ügyeit és viselik a terheket, és kik mint család nélküli egyének, a néptől is teljesen függetlenek, hamarabb képesek a tanügyi rendeleteknek, iskolai törvényeknek érvényt szerezni, mint egy, a néppel atyafiság, és sógorságban élő családapa, ki előtt az iskolaszéki elnökség inkább kenyérkereseti eszköz lenne.

A lelkész, ki hivatalbeli állásánál fogva legtöbbször jön a néppel érintkezésbe, iparkodni fog úton útfélen, szószéken és minden egyéb alkalommal részint a gyermekeket, részint azok szülőit az iskola célja és feladatára buzdítani. Előtte e hivatal nem önérdek vagy kenyérkereseti eszköz, hanem a nép és haza javáért elvállalt, s áldozattal teljesített munka.

Hogy a pap mit tehet, és mit tett a

TÁRCZA.

Két szív története.

Beszély.

Irta
Miskey-Jugovics Béla.

(Folytatás.)

II.

— Mily csodás, mily mindenható a szerelem! — folytatá Endre beszédét, egy pillanat alatt képes magát belopni a szívbe, megnevezhetlen érzetekkel töltve el azt . . . egy perc elég neki, hogy a tökéletesség minden diszével fölékitve, eszményünké tegyen egy előbb talán soha nem látott arcot, s olthatlan lángot gerjesztve a kebelben, kellemes zsihadásba hozza, még békén szunynyadó értekeinket. . . .

Soha nem voltam ábrándozó, de e pár óra kész melancholicussá tett.

Álmatlanul, folyton visszatérő biztató remény és lemondásra készítő ostigedés közt hanykódva, lázas nyugtalansággal telt el a rám következő, s egy örökké valóságnak hitt éj.

Végre megjött a regg.

Az egyház harangjai komoly méltósággal, ünnepet hirdelve szólították imára a hiveket; a kis falu nevezetes napra, a búcsú napjára viradt.

Máskor a gyermekkorból fönmaradt, s jó anyám által még folyton gyöngéden ápolat áhitat, és legszentebb kötelességszerű érzelem vonzott, és vezetett a templomba, most ezeken kívül még bizonyos ábrándos vágy is ellenállhatlanul hitt, hogy részt vegyek az egyházi ünnepélyben.

Midőn beléptem a kised imaházba, s a homályos templom-hajóban egy oszlop mögött megálltam, oly különös érzelmek ragadtak meg szívemet. . . .

Keblem sokkal inkább forrt és zajongott, mint hogy nyugodni parancsolva, lelkemet a földről az égiekig emelhettem volna fel, éreztem, hogy szívem legkevesebbé képes a földi por és salakot levetkőzve, imáimmal a mindenható színe előtt megjelenni; — nem a szokásos áhitat és buzgalom fogtak el, keblemet ezek helyett egy édes érzés, egy titkos sejtetem tölté be; egy kedves talány foglalkodtatott, hogy az érzelem, mely a temetőben látott lányka iránt keblemben fölébredt, szívemet fölmelegíté valjon hát csakugyan azon szent, és drága gyöngye-e a szívnek, melyet szerelemnek nevezünk? — vagy csak kíváncsiságon épülő pillanatnyi érdekltség-e, mely szép arczával együtt el fog mosódni emlékeimből? . . .

Az orgonán elhangzottak a vég-futamok, a népe éneke és imája a töményfüsttel vegyülve, kedvesen vett áldozatként szállott az ég felé; a szertartás véget ért.

A nép már nagyrészt távozott a templomból, s én észrevétlenül mind mélyebben merültem el ábrándjaimban, ekkor — mintegy föleszmélve pillanték fel, és mintha villanszíkra ért volna: rezzenem össze egész valómban, szívem hevesen dobogott, s éreztem mint szökik minden vérem arcomra, mert ugyanekkor lépdelt el előttem, mint könynyü sylphid — szerélyen, ártatlanul csak önmaga elé nézve, a temetőben látott lányka, követve egy éltes, magas és szikár urinőtől, kibem keresztanyámat — Szilaki Kálmánét, ismerém föl.

Ez utóbbi szintén észre vett engem, és nyájasan intett, hogy kövessem őket; kiérve a templomból, mely tisztelettel üdvözlém őt, és a gyönyörű le-

ánykát; keresztanyám, nevémet említve, futólag bemutatott egymásnak, miközben mosolygva jegyzé meg, hogy ezen már rég túl kellett volna esniük; s szívélyes szemrehányásokat tett hanyagságom miatt, hogy őt mindéddig meg nem látogattam. Én igyekvék magamat kimenteni, s feledékenységemért bocsánatot kérve, ígértem hogy ezután kész örömmel fogom mulasztásomat kipótolni, s már az nap délutánra ígértem látogatásomat.

Megtudtam tehát a szerencsés véletlen folytán, hogy a leánykát Boldog Arankának hívják, s midőn a tolongásban kissé előbbre járt, keresztanyám röviden előadta, hogy neki távoli rokona, különben egy szegény árva, s ő minthogy úgy is gyermektelen özvegy, egy évvel ezelőtt, midőn beteges anyja meghalt, magához vevé, s most mint gyermekét szereti és nevelteti.

Nem mondhatom Jenőm — mit érzék ez anygali gyermek közelében! áldám sorsomat, hogy vele ily szerencsésen összehozott, s haza kisérven őket, alig vártam a délutánt, hogy újra láthassam.

Végre elérkezett az idő, midőn illemszerűleg látogatásomat tehetém.

Azonban mielőtt tovább mennénk, szükségesnek tartom, hogy keresztanyámat veled meg ismertessem.

Szilakiné egyike volt azon ritka erélyes nőknek, melyet még csak keveset ismerék. Férjét, kit igen tanult és ügyes mérnöknek mondtak, több mint húsz év előtt elveszté, s a róla maradt és magának is megvolt jelentékeny vagyont, azóta önmaga kezelé; s csüggedetlen szorgalma, józan belátása, és néhány egymást követő szerencsés esztendő, gazdaságát oly karba helyezék, hogy ő nemcsak a faluban, de a környéken is a leggazdagabbak egyikének lön kikiáltva. Ebhez járult az elnézést nem ismerő hajthatatlan szigor, példás rend, és

takarékosság, mely háztartásában uralkodott. Ez utóbbi tulajdona képezte egyszerűsége emellenek egyedi árnyoldalát, mely őt szinte a fősénység hírébe hozá. Azonban e tekintetben is túlzott a hír, amennyiben igaz, hogy ő feleslegesre, sőt igen gyakran, elmaradható szükségesre sem költött; de másrészt, ha valamely nemes cél, vagy saját kényelme, jobbléte forgott szóban, és vette igénybe áldozatkésztségét: ilyenkor szinte a pazarlásig bőkezű volt.

Csinos, renaissance stylben épült laka, egy gyönyörű, terjedelmes parktól övedzve, kastélyunktól nem távol feküdt, hol aki kertjének pompás és gazdag berendezését, vagy szobáinak pazar fényű bútorzatát látta: fősvénynek őt épen nem mondhatá.

Midőn megért, s előttem oly kedves és várva várt látogatásomra indultam, a kerten keresztül menve, zongora hangokat hallék, s csakhamar meggyőződtem, hogy igen ügyes és gyakorlott kéz csalja ki a húrokból a merész és szebbnél szebb változatokat; eszembe jutott, hogy keresztanyámat sohsem hallám zongorázni, tehát bizonyára a kis Arankának kell a művésznék lenni.

Hevesen dobogott szívem, midőn kopogtatásomra a zongora hirtelen elhallgatva, a szobából egy kedvesen csengő hang „szabad” dal felett.

Beléptem.

A zongoránál, mint jól gondoltam, csakugyan a kis Aranka ült. midőn jöttömre felállt, és elem jött; ártatlan arczát biborszin futotta át, s nefelejcs-szemét rám emelve, zavartan tudatá, hogy a néneke keresztanyám nincs hon, pár percre egy beteg barátneját ment látogatni.

Végtelen zavarba jöttünk mindketten.

Aranka székkal kínál, a szobában az ablak-re-

paedagogia terén, hogy hány egyházi fér-
fiön világhírű paedagogussá, hogy a
papság egyáltalán miképp töltötte be neve-
lői hivatását, arról a nevelészet története
ad felvilágosítást.

Higye el Kratochvill Gyula ur, koránt
sem a papi befolyásban rejlik az iskolák
hibája, ha itt-ott talán olyan mutatkozik
is, hanem eddigi viszonyainkban, t. i. hogy
nincs kath. autonómiánk. Míg a protestans
felekezetek saját, már régóta gyakorlott
autonómiájuknál fogva iskoláikra, melyek-
nek költségeit közösen viselik, több gon-
dot fordítottak: addig minálunk katholi-
kusoknál, minthogy mindeddig még auto-
nómiával nem díszkedhetünk a népek
az iskolákra semmi betolyása sem lévén,
azokra kevesebb gondot is fordított. E te-
kintetben mindent csak az iskola kegyu-
rától és a kormánytól várva, — haszta-
lan, mert az előbbi az ügy csak is terhes
oldaláról érdekelte, az utóbbi pedig se-
gélyzőleg az ügyön semmit sem lendített.

Mi jogegyenlőséget kívánunk. Mi nem
kívánunk többet, csak mint amennyit a
többi vallásfelekezetek már régtől fogva
élveznek.

Autonómiát kívánunk, mellyel kath. ala-
pítványaink is visszajönnek birtokunkba.
Akkor fogja Kratochvill Gyula ur látni
hogy a papság a néppel mit és mennyit
képes lendíteni a tanügyön.

Papjainknak sem feladatuk sem érde-
kükben nem áll, hogy a népoktatást aka-
dályozzák. Igaz, hogy valamint minden jó-
zan gondolkodású ember — úgy még in-
kább papjaink is a materialistikus irány-
zatu népnevelést még az eddigi tudatlan-
ságnál is kárhatosabbnak tartják; s lehet-e
ezen csodálkozni?

Az eddig mondottakból ítélje meg már
most a t. olvasó közönség, hogy milyen
jellegű iskolák előnyösebbek, a közös-köz-
ségiek-e, vagy a felekezetiék?

Első cikkem elején azt állítottam, hogy
a felekezetiiek előnyösebbek. És állításo-
mat be is bizonyítottam. De Kratochvill
Gyula ur, tételét nem bizonyította be, ő
egyszerűen csak dörgő frázisokat állított.

Tretort közoktatási ügyér ő excellentiá-
ju alföldi körutjában a kathol: felekezeti
tanodákról mindenütt a legnagyobb meg-
elégedéssel nyilatkozott. Nem is kathol. ha-
nem katolikus ellenes lapokban olvastam
nem régen, hogy a miniszter ur april 30-
án a herczeg-prímásnál többek előtt így
nyilatkozott: „mindenütt, legközelebb al-
vidéki utjában az tapasztalá, hogy a katholi-

*cismus a civilisatio, humanismus — és művelt-
séggel egyértelmű!*

A miniszter ur nem hitt a destructiv
sajtó és vallás ellenes lapok tudósításainak,
nem hitt egyik-másik gyerkőcz s kicsapott
deák levelezéseinek, melyekben felekezeti
tanodáinkat lealázták, hanem elment és
meggyőződést kívánt szerezni az iskolák
állapotáról, és azt tapasztalá, hogy a kath.
felekezeti tanodák mozdítják elő igazán a
„tudást,“ humanismust, és műveltséget.

Bizony jobb leendett, ha Kratochvill
Gyula ur azt a gyerekes henczeget félre
telve, ne a „Pesti Napló,“ „Ellenőr“ „Re-
formból“ „Pester Lloydból“ szedte volna
tanügyi ismereteit, hanem ment volna ő
is személyesen, legalább a gyulai tanodák-
ba, előbb meggyőződést szerezni a feleke-
zeti tanodák állapotáról.

Ha aztán, egy kis tanügyi reputációra
vágyakodik sokkal jobban teendette, ha
telivér liberalismusában kitalált bombas-
tikus frázisai helyett a „qui bene disting-
vit, bene docet“ elv szerént azt mondta volna:
„A közjólét általános emelkedése a vallá-
sos szellemű közoktatás és népneveléstől
függ.“ Higye el Kratochvill Gyula ur, a
világ legjelesb tanfériai és cultus minis-
tereit is ezt vallották, magát Eötvöst sem
véve ki!

De hiában! A testi és lelki dissolutio
emberei a hibát, a hiányt nem önmaguk-
ban, hanem mindig magukon kívül kere-
sik. Ők a papokat és kátét okozzák, mert
ezt így olvasták a szabadonc lapokból.

Bártol J.

— **Jegyzéke** a b. gyulai kir. e. f. törvényszék-
nél 1873. év júniushó 16-ik és következő napjain
tárgyalandó polgári pereknek.

Előadó: Huszka Mihály t. bíró.

8248. Dr. Staszny József és érdektársainak
Horgassy Kárász Imre 8896 frtnak az 187 $\frac{1}{2}$. évi
bérletbe betudása s 1868 frt 42 kr. kár megtéri-
tése iránti pere.

335. Kun József és érdektársainak Kun István
és többek ellen végrendelet érvénytelenítése és
egyenlő örökségi osztályrész megállapítása iránti
pere.

504. Takács István és Gábornak, Takács Sára
és társai ellen ház, $\frac{3}{4}$ telekfeld és szőlő tulajdon-
joga iránti pere.

2164. M. Nagy Juliánna és Máriának M. Nagy
Imre ellen hagyatéki vagyonok felosztása iránti
pere.

Előadó: Teleszky Ferencz t. bíró.

2992. Szilágyi Sándor, mint Gy.-Vári községe

dönnyök lelévén huzva, félhomály volt, én a nap-
világról jöttem be, s szemeim a sötétséghez szo-
katlanok lévén, pár percig mit se láttam; így
történt, hogy a szembe jövő Arankával, az asztal-
nál kissé összeütöttem.

Hangos kacajra fakadtunk mindketten, hogy
ujabb zavarunkat palástolhassuk; de én magam-
ban végtelenül boszankodtam ügyetlenségemért.

Végre kezdük magunkat helyzetünkbe bele találni.
A zongorán hangjegyek feküdtek, s én emlitem
Arankának, hogy jöttömkor mennyire meglepett
játéka.

Szerényen elpirulva, kedves mosollyal felelé, hogy
amit még ő tud: játéknak nevezni alig lehet, mert
még alig három éve, hogy a néike tanítatja, a
falusi énekléstől.

— Sőt inkább én az ellenkezőről győződtem
meg, felelék, egyébiránt, ha lesz szives kegyed
pár darabot játszani: az a legmeggyőzőbb bizony-
sága leend szavainnak.

— Ha önnek úgy tetszik, felelé szivesen, s az-
zal nem kéretve tovább magát a zongorához ült.
Történetesen Schubert „Ständchen“-je, ezen mé-
labús ábrándos darab akadt kezembe.

— Ah! lám, már az első is olyan, melyet kísé-
ret nélkül alig vagyok képes eljátszani, kiáltott
fel nevetve, a darabot meglátván Aranka.

— Az nem tesz semmit, felelék, ha megengedi
kegyed: ezer örömmel fogom játékát kísérni, ez
különben is legkedvenczebb darabom; s ezzel mel-
lé ültem.

A játékhoz kezdünk. — Eleintén bizonyos tar-
tókodás majdnem elfoglaltá tőn mindkettőnköt, de
csakhamar eltűnt ez és hévvel fogtunk a játékhoz.

Aranka gyönyörűen játszott, s én boldog, vég-
telen boldognak éreztem magamat! Ha picizny

bársony ujjai néha az enyéimet érinték: oly kel-
lemes érzet futott át szivemen; ha lehelletét érzem
arczomon, s midőn néha egyes bekezdő helyeknél
reám tekintett: majdnem remegtem az örömtől...
őh hányszor gondoltam: bárcsak örökké tarthatna
játékunk!...

A darab véget ért, s mindketten mélyen meg-
hatva keltünk fel a zongorától.

— Oly szép e zenemű, és kegyed oly mély és
igazi érzellemmel játszá, hogy nekem kimondhat-
lan gyönyört szerzett általa, szóltam Arankához,
és kis kezét ajkaimhoz emelém.

Ő mélyen elpirulva tekintett reám, én szemeimet
lesütve álltam szólanul, s ekkor belépett kereszt-
anyám.

Képzelted kinos helyzetünket... Aranka ar-
cza lángolt, én holt halavány lettem. Keresztanyám
azonban vagy nem vette, vagy csak nem akarta
észre venni zavarunkat; szivesen üdvözölt, s mond-
ta hogy már messziről hallá szabatos, összhangzó
játékunkat, s azért lehetőleg sietett is, de ime be-
léptek játékunk sajnálatára véget ért.

A beszédet közönyös tárgyokról folytatók to-
vább; s én mintegy negyedórai otlétem után tá-
vozni készültem.

Mindketten egészen kikísértek, keresztanyám szí-
vesen hitt meg a gyakrabban látogatásra, Aran-
ka szemlesütve, halk hangon monda ki a „legyen
szerencsénk“-et.

Haza menve, boldog mosollyal jutott eszembe,
hogy a bizonytalan talány már meg van fejtve.

Tudtam már jól, hogy az érzelem, mely nióta
Arankát meglátam, nyugodni nem hagyott, a leg-
mélyebb, legigazabb, legforróbb szerelem...

(Folyt. köv.)

főbírája s képviselőjének Nagy Ferencz és társai,
mint Nagy Ferencz örökösai ellen 404 frt s jár.
iránti pere.

3239. Özv. Mikus Jánosné és társainak Mikus
András elleni örökösödési pere.

3145. Fábry Márton megyei tiszti ügyésznek —
Foltényi Ignác és társai ellen 14696 frt 5 $\frac{78}{100}$.
kr. s jár. iránti pere.

3978. Tatar Istvánnak Nyulas Ferencz ellen —
szerződés kiállításá s jár. iránti pere.

Előadó: Nyikora Mihály t. bíró.

244. Bodoki Lajos, mint néhai Gyöngyösy Be-
nő árvái gyámjának, Nagy Károly és érdektársai
ellen 1460 frt s jár. iránti pere.

2424. Bugyinszky Jánosnak Valent Teresia el-
len végelválás iránti pere.

Miképp alakítsunk népköröket,

vagyis:

Miként alakult meg a békés-szent-andrási népkör?

(Végo.)

Következett a nyár, s a természet meglehető-
s jó természettel jutalmazá a földmives fáradozását.
November 12-én fontos értekezletre hívtam össze
a népkör tagjait, egy alkalmi buzdító beszédet
tartván, előadtam, hogy vajmi kívánatos és szép
dolog lenni már saját házukba leendő költözkö-
dés, melyet megvétel után azonnal kukorica szá-
rál fedtettem be, de még szebb volna, ha árát is
kifizethetném.

Erre önkéntes adakozás hozott javaslatba az
eredmény szép és valóban meglepő volt, e szép
siker mégjobban neki buzdított, lankadni nem tu-
dó buzgalommal járnai az eszme valósulása után,
a szükséges javítás, átalakítás, butor beszerzést
könyvtár készíttetést azonnal igyekeztem elinté-
zteni, s elhatározottam, miként Szent-András nap-
ján egész ünnepélyességgel fogunk átköltözni. Ezt
megelőzőleg egyes aldozatokész egyénekkel felhívtam
a népkör részére, valamely tárgy felajánlása s így
a nevezett napon sorsjátékot rendezék. Nyiri Bá-
lint hivatalársam ügybuzgalma nagy mértékben
előmozdította a sorsjegyek elárúsítását, úgy hogy
716 darab sorsjegy árusítván el, tiszta jövede-
lem 162 frt 39 kr.

1868. november 30-án zene szó mellett a nép-
kör tagjai táncvizsgálatot rendezve, örömtől áha-
tott kebellet foglalták el a helyiséget. Ki tudná
leírni azon lelkesültséget, azon nemesen érző ön-
tudatot, melyet érzett akkor a kör minden tagja
tudván azt, hogy ez alkalommal saját házukban
mulatunk. Csányi Barna volt segéd lelkész az
ünnepélyhez alkalmazott beszédet tartott, a szöveget
elénekeltetett s vigadtunk az ünnepély öröme
Kosuth Lajos hazánk nagy fiát tiszteletbeli elnök-
nek megválasztánk.

Ujévkor lévén a számadás megvizsgálásának ide-
je, nagy érdekléssel jöttem össze a társulati
tagok, kíváncsian várták az eredményt, anyival
inkább, mert irygek ama roz akaratú gyanusít-
ást terjesztették el községünkben hogy „a befolyt
pénzt én zsebre akarom tenni s a népkör érdekében tett
fáradozások s estenkénti felolvasások díjába ma-
gamnak tulajdonítom. Azonban minő nagy lett meg-
lepetésök, midőn tételről tételre olvasván s okmá-
nyokkal igazolván minden bevételt és kiadást, ki-
tűnt hogy az ez évben megvett ház a népkör ne-
vére át telekönyveztetett, ára teljesen kifizettetett bu-
tor beszerzetett s még is a tiszta maradvány 107
frt 3 krt, a népkör asztalára kiolvastam, ekkor
leírhatlan volt az öröm Izraelben, házuk van és
pénzünk is, s e feletti örömeink kifejezést adni
nincs hivatva tollam, mert az oly megragadó, nagy-
szerű volt, melynek leírását megkísérlni nem tar-
tom magamat elégségesnek.

Községünkben másnap mint a tatár járásnak
híre szárnyalt, hogy a népkör háza már át is van
telekkönyvezve és van 107 frt 3 kr. készpénz.

Kell-e mondanom, hogy itt megdöbbenve elál-
mélkodtak a nem várt jeleneten azok, kik még
tegnap ferde fogalmakat hirsztelének.

De voltak kezdettől fogva, és lesznek is mindig
a jónak ellenségei. Azok kik népkörünknek nem
voltak tagjai, azok közül igen sokan irygy szem-
mel nézték a közügynek ily hirtelen s általok
még csak nem is képzelt rövid idő alatti nagy-
szerű előhaladását; de valjon csudálkozhatánk-e
rajta, midőn tudjuk hogy találkoznak mindig oly
elfoglult gondolkodású egyének, kik a közjóznak és
műveltségnek előhaladását irygy szemmel nézik eze-
ket tudva, folytattuk kitaró buzgalommal elke-
zett munkánkat, nem gondolva semmit a bántal-
makkal, melyekkel megküzdünk kellett.

A békés-szent-andrási népkörben valóban a fel-
nőttek oktatása eszközöltetett, hol én, hol nevezett
hivatalársam olvastunk, az elolvasottakat magya-
ráztuk, s elővettük azokat, kik olvasni némileg
tudtak, azokkal felolvasást tartattunk, a szükséges
helyeken értelmezést (magyarázást) tartván, anyira
meg népesedett népkörünk, hogy estenkint 50—
60—80 egyén is vett részt a hallgatásban, s en-
nek megett saját haszna, mert most már többen
vannak, kik önállólag képesek folyékonyan olvas-
ni, 1869-ik évben 154 tagot számlált népkörünk,
és ily jótékony hatású egyetnek sajnos hogy oly
sok ellenei támadtak, holott inkább részt venni
kellett volna benne, s ez által gyámolítani azt.
Az üldözésnek minden nemü fegyvere felhasznál-
tatott ellenünk s főleg ellenem, gondolván, hogy
azáltal elkedvetlenedve visszalépek, feljelenttem
a presbyteri gyűléshez, fel az esperességhez, hogy
hivatalos időmet a népkörben töltöm, holott nap-
közben nemcsak én, de egyetlen tag is meg nem
fordult ott, hacsak kivételes esetben nem, mert a
felolvasások estenkint tartattak; sokszor keletke-
zett bennem azon eszme, hogy felhagyok a nép-
kör eszerinti vezetésével, de más részről tudván
azt, hogy e zsenge és még mély gyökeret nem
vert új plánta elfog csenevészni, megmaradtam
azon ösvényen, melyre álltam, és kitaró akaratom
megtermette az utókorra nézve áldott gyümölcsöt.

Az 1869-ik évi országgyűlési követválasztás be-
következvén, elkell mondanom azon körülményt,
mely nagy horderővel bír, s úgy szólva mintegy
forduló pontot képez népkörünk életében. A poli-
tikai meggyőzések, mint tudjuk, különbözőkélek-
pen nyilvánultak, mindenki e hazában nagy ér-
dekléssel viseltetett a haza sorsa iránt s saját
elvrokonát ohajtotta diadalra juttatni, nálunk is
megkezdtek a követválasztási mozgalmak; majd
egyik majd másik követjelölt megbízottja látogatta
meg népkörünket s beszédeik által hatni igye-
keztek a polgárok politikai meggyőződésükre. Köz-
ségünkben is több párt alakulván, megkezdett a
versengés, én több lakos társammal Tancsics Mi-
hály zászlója alá sorakoztam. A megválasztás után
a más pártion levők kezdtek mindent elkövetni,
melyel tekintélyemet megdönteni reményelték, szó-
val ekkor oly körülmények közzé jutottam mely-
ből kiszabadulni vajmi nehezen lehetett. Én lel-
kem őszinteségéből ajánlom minden közhivatalt vi-
selőnek, de különösen egy néptanítónak, kit még
a legnyomorultabb is jogosítva érez hivatalában
megtámadni, hogy a politikai tusaktól, pártosko-
dástól távol tartsa magát.

Ekkor számot vetve önmagammal, elkeseredve
a bántalmaktól a népkör elnökségétől, valamint a
felolvasástól határozottan vissza léptem, nehogy az
ellenem zudult, fanatizált vélemény hivatali állaso-
mat megingassa s így családom jövőjét kockáz-
tassam s az óta nem tartatnak felolvasások.

Népkörünk jelenleg oly helyzetben van, hogy
ügyes kezelés mellett rövid időn igen szépen ki-
nöheti magát. A háztető ujalag már befedtetett, ér-
téke 1000 frt, rendelkezik egy 296 kötetből álló
könyvtárral, mintegy 200 ftnyi készpénzzel s 32
véka buza kölcsön-magtárral.

Az előadattokból itélve, lehet, hogy találkoznak
kik az „öndicséret“ vádjával terhelnek, de ha
másképpen adom elő, egy a valódiságtól egészen
eltérek s nem leszek hü tolmácslója az események-
nek. Az eszme tehát valósult, és az ige testté lön,
és én mindenkor büszke önérettel gondolok ar-
ra, hogy megtettem azt, a mit kellett megtennem
a mit lehetett.

Ha hazánk minden községében alakíthatnának
ily népkörök, egy a szellemi előhaladás okvetlen
nagy lendületet nyerne, mert tagadhatatlan hogy
népkörünk igyekező tagjain már most is meglát-
szik a népkör jótékony haszna. Ha a könyvtár-
nok által a könyvkiadásokról vezetett jegyzőköny-
vet megnézzük, látjuk hogy évenként 500-tól 600-ig
megy a könyv-forgalom. Kell-e ennél nagyobb
szellemi hasznót felmutatni?

Zih Károly.

Ujdonságok.

— **Ujabb tudósítások** szerint a kolera Szeg-
halmon, K.-Ladányban, Tarcsán és Gyomán kiü-
tött. — Az óvintézkedések megtétele végett me-
gyénk főorvosa az említett helyeket bejárta.

— **Az orosházi járásban** a megyei muzeum
tökeje nevelésére 84 frt gyűjtetett. — Az adako-
zók névsorát közlendjük, ha befogják küldeni.

— **Az Aradon** julius elején tartatni szokott
országos vásár ezután augusztus 15-ére határozta-
tott.

— Orosházán is dalegylet alakult, mely alap-szabályait megerősítés végett már be is terjeszté. — Az ez évi megyei dalárünnepélyen, ugy látszik meggyekben 3 dalardával fog több részt venni.

— Mióta a koldulás tilalma felszabadítva és a hetenkénti persellyel járás beszüntetve lett, a koldusok száma észrevehetőleg szaporodófélben van, nemcsak helybeliek, de vidékiek által is; mi határozottan kárhözhatjuk a házkénti koldulást, és a városi renddel egyáltalában nem látjuk összehajthatóknak. — Czélszerűbbnek tartanók, ha szegényeink, kik a közlakosság segélyére szorulnak, ha reá érdemesek is, a városi pénztárból huznának heti, vagy havi segélyt, és e czélra bizonyos összeg határozatnék meg, mely a községi adóba vétetnék föl.

— A szarvasi főiskolai szigorlatok e hó 14-én veendők kezdetüket, és 23-án délig fejeztetnek be, — 23-án délután képezdei, 24-én főgymnasiumi közvizsgák; 25—26. szóbeli érettségvizsga és utánna a tanítójelöltek képesítő vizsgája. — Junius 24. estől 7 órákor a szokásos hangverseny tartatik meg a főiskolai ifjuság által.

— Id. Mogyoróssy János ur, a gyulai nyilvános főiskolai muzeum alapítója, s erénytelen buzgalmu gyarapítója és szenvedélyes régészünk, III. Napoleon, néhai volt francia császár özvegye, Eugeniától, f. hó 7-ről czimezve, következő tartalmu francia nyelven irt levelet kapott: „Chislehurst, jun. 7. 1873. — A császárné megkapta levelét, melyet ön hozzá f. é. február 2-án intézett. Ő felsége én reám bízta megköszönni ama rokonszenvet, melyet ön kifejezett, s melyet ő felsége érzékenyen fogadott. — Szívesen teljesíté ön kérését, de a tárgyak mindnyáján a császár birtokában lévén, s azok a tuillieriák palotájában maradván — az ottani egész alkalmával megsemmisültek, s így arra nézve lehetetlen ama kevéssel, mi megmaradt, eleget tenni a hasonló számos kérelmeknek, mint a melyet ön is hozzá intézett. Reám bízta, hogy kifejezzem ebbeli sajnálatát, ön pedig fogadjon részéről tisztelem kifejezését. (A vezeték név olvashatlan) Ferencz m. k.)

— Néhai Papp László hajdani jeles tanító özvegyének a negyvenes években történt elhunytával hátrahagyott szobabutorai közárverésen, akkori megyei esküdt Nagy Károly ur által eladatván, azok között a fentemlített tanítónak vászonra festett mellképe is eladott; a ki azt megvette, vagy hová kerüléséről tudomása van, lenne szives muzeumi gondnok, t. id. Mogyoróssy János urnak tájékoztatást adni.

— A gyulai nyilvános főiskolai muzeum utóbbi közlés óta következő tárgyakkal gyarapított: Grótz Béla magyar káplán, és ez idei helyettes gyulai plébános ur 11 darab, a XVII. és XVIII. században külföldön, részint Amsterdamban, részint Lipcsében és Velenczében 16-od részben nyomtatott latin auctorokat. Sallai Sarlay, helybeli vasuti tiszt ur XIV. századbeli háromlú viadori szuronyt, meglehetősen ép bőrhüvellyel. Trukker József megyei irnok ur 1 darab 1861-ki ezüst orosz pénzt. Januskovecz Mór, gyula-vári főerdész ur az ottani erdőben talált Zsigmond lengyel király 24 kros ezüst pénzét. Végre Szilágyi István helybeli földész, ez idei kukoricza-kapáltatása alkalmával a földből felszínre került Hunyady János országhalkormányzó (1446—1452.) ezüst obulusát sziveskedtek ajándékba adni.

T. szerkesztő ur! A „Békés“ f. évi 20-ik száma az újdonsági rovatban a helybeli polgári kaszinó, mint helyiség, ugy volt feltüntetve, hogy ott fosztogatások történtek, mint erkölcsi testület pedig a legérzékenyebb oldaláról támadtatott meg. — A gyulai polgári kaszinó tagjaiban méltó indignatit keltett e közlemény, s a megtámadott becsület védelmére nem késett az eszközöket keresni. — Mindjárt a közlemény megjelente után választmányi gyűlést tartott az egylet, melyből kifolyólag a „Békés“ fent idézett számában békési illetőségűnek mondott, s mint ilyen többek előtt ismert vendég megkeresett, hogy vajjon ki lett-e bát fosztva? A megkereső levél a kör jegyzőjének tollából következőleg szól: — „Tekintetes Dapsy Géza békési fővodai igazgató urnak. Békésben.

Folyó hó 15-én Gyulán léte alkalmával uraságod polgári kaszinókat meglátogató oly állapotban, melynek folytán felmerült események a „Békés“ 20. számának újdonságai között néhány sorban oly módon illusztrálva láttak napvilágot, melyek kaszinókat, ez általános előbbrehaladás, korszerű művelődés s a társas élet fejlesztésének legfőbb eszköze s tényezőjét rágalmozó szavakkal bepiszkol-

ni s ugy feltüntetni igyekeznek, mintha az, az erkölcsatlenség s bűnös cselekvények tauyája lenne. Mélyen érezvük mindnyájan azon égető seb fájdalmait, melyet egy gyarló firkász, méltánytalan s távolról sem érdemelt maró rágalma tüte kebleinken, s midőn igyekszünk azt orvosolni, s megsértett, s szentségtelen kezekkel befekettített drága kincs gyanánt örzött jó birnevünk, erkölcsiségünk s becsületünk porbatiporját példásan büntetni, sérelmeink megtorlására a törvényes eszközöket megragadni mulaszthatlan törekvésünk: önmagunk s kaszinók szüntelenül előttünk lebegő szent czélja iránti kötelességünknek igyekszünk eleget tenni.

Ezen czélunk sikerítése tekintetéből f. hó 19-én tartott választmányi ülésünk határozatához képest első sorban is uraságodhoz fordulunk, s komolyan, lovgias becsületére hivatkozással felhívjuk arra, hogy e levél keltétől számított 3 nap alatt sziveskedjék értesítést, illetőleg nyilatkozatot szolgáltatni arról, hogy a „Békés“ fent idézett számában a gyulai polgári kaszinóban uraságoddal történt eseményekről irt, s általunk rágalmozásnak declarált néhány sort mennyiben osztja.

Válaszára annyival is inkább számolunk, mert határozatunkhoz képest sajtópert inlítani annak alapján óhajunk, megjegyezzük, hogy azon nem várt esetben, ha uraságod nem válaszolna, a törvényes lépéseket a rágalmozó firkász ellen szintegy megkezdeni határoztuk.

A kissé elkésve érkezett válasz szöszorint ezeket foglalja magában: „Tekintetes elnök ur! A gyulai polgári kaszinó nevében f. évi májushó 20-ról lovgias becsületemre hivatkozással azon felhívást méltóztatott hozzám intézni, hogy — miután a „Békés“ f. évi 20-ik száma újdonsági rovatában, a nevezett kaszinó helyiségében előzőleg történt, egy esetleges megjelenésem alkalmával rosakarattulag szemügyre vett viselettemre vonatkozó, nem annyira engem idegent, s így a helyi viszonyokat nem ismerő egyént, mint inkább a jelenvolt elnököt s a legfőbb rendőri közeget sérelmesen érintő közlemény miatt sajtóper van szándékba véve — nyilatkozam az iránt, vajjon osztom-e, és mennyiben osztom a rágalmozásnak declarált újdonságot.

Tekintetes elnök ur! Magán uton jöttem tudomására annak s nagyon meglepett, hogy ama közlemény írója Oláh György, a polgári kaszinó jegyzője; a mit sajátközleg egy békési barátjához írott, történetesen kezeim közé került, általam bármikor felmutatható, engem — hogy a pert kikerülhesse — minden áron hallgatásra birni törekvő levelével bizonyított. — E levelben nincs kelti szám, s nem is postai, de magánuton érkezett: a mi már — gondolatod szerint — elég nyilvános jele a meghunyászkodott rosakarattulag gyavaságának.

Ezen levél átolvasása után rögtön irtam Oláh György urnak, a gyulai polgári kaszinó jegyzőjének, azon kérésemet fejezvé ki, hogy vonja vissza „ugyanazon lapban saját neve alatt“ a közlötöket. Ez lett volna szerintem az ügy tisztességes elintézésének legegyszerűbb módja. Erre vártam én, s ez oka annak, hogy az elítem kiszabott, bizonyára nagyon szűk, három nap alatt nem választoltam, várván a „Békés 21-ik számát. — Hiába!

Most tehát nincs egyéb hátra, mint megvetéssel fordulnom el azon silány embertől, ki egykor szerencsésének tartotta, hogy engem barátjának nevezhetett, ki azonban most előttem, megfoghatatlan indokból, — a magyar vendégszeretnek még csak fogalmával sem birván — a helyett, hogy a kaszinónak általam egyáltalában nem ismert alapszabályaira jó akarattulag figyelmeztet vala: engem, . . . sőt, nem is annyira engem, mint miattam — a mit nagyon fájlaok — a kaszinó köztiszteltben álló elnökét s a legfőbb rendőrségi közeget „hirlapilag meghurcolni és a nemes hivatású erkölcsi testület jó birnevét beszennyezni akarni elég vakmerő volt.

Ebből kifolyólag teljes mérvben osztom a kaszinói választmány f. évi májushó 19-én tartott ülésének perbefogatási határozatát. — Ott leszek mindennütt, a hol meg kell jelenem, — a kaszinó elnöke s a rendőrbiztos érdekében. A saját szemelyemet illető megsértést csak is magán uton kívánom eszközölni.

Egyébiránt legegyszerűbben meglenne oldva a kérdés az által, ha Oláh György jegyző ur — az általa nem becsült testület kebeléből — kizáratnék. Mély tisztelettel s minden eshetőségre elkészültem vagyok Békésben május 30-án 1873. Dapsy Geiza.

Igy állván a dolgok, a polgári kaszinó a községnek tartozó kötelességét teljesíti ez okmányok nyilvánosságra hozatala által, kijelentvén egyuttal azt is, hogy ifj. Oláh Györgynek fentebb

adott levelében önmagáról, mint a közlemény írójáról tett nyilatkozatát őszintének tartja, s egész eljárását gyermekes írói viselkedetnek tekintvén, a felett jegyzőkönyvi roszalását fejezi ki.

Ami pedig e lapok legközelebbi számában ugyancsak a kaszinóra vonatkozó közleményt illeti, ez ügyben is határozott a kör. f. havi 12-én tartott közgyűlése, még pedig oly formán, hogy az esetet előlédzett két tagjának ténye felett jegyzőkönyvileg roszalását fejezi ki.

— Előfizetési felhívás „egyházi éneklészeti közlöny“ czimi hetilapra.

A jelenkorban, midőn már majdnem minden osztály le és föl a társadalom, tudomány, és színművészetek terén, valamint politikai, úgy egy vagy több szaklap által van képviselve; csak egy osztály látszik az indolentia körül hálózni, mely osztály pedig nagyon is érzi egy szaklap hiányát, mint erről a „Néptanítók Lapjában“ tett felhívásomra lelkes folszólások intézettek hozzám! Itt tünnek ki, hogy nagyon is érzi ez osztály egy szaklap szükségességét, s így mind a szellemi, mind az anyagi hátrányokat! mely osztály pedig manap már bátran helyet foglalhat a műveltebb körök tagjai között is.

Es ezen osztály az egyházi-éneklészeti, vagyis régen de még most is divó közönséges néven a kántori osztály!

Nem tűrheti már ez osztály is tovább, hogy újjal mutasson rá az utókor, miszerint Magyarországon a szellemi haladás korában volt egy osztály, melynek okát abban látom rejteni, hogy nem volt köztünk — nem a képtelenség miatt, de valljuk be őszintén, kényelem miatt egyén, ki a haladás zászlóját kezébe ragadva, fön lobogtatni vállalkozó szellemtől lett volna lelkesítve: s egy a kántori osztály ügyeit tárgyzó szaklapot alkotott volna.

Nem tud a kántorokról semmit sem a haza, sem a törvényhozás, nem ismeri egyik sem ez osztályt, mert ha ismerné, az utóbbi nem alkotna ez osztályt vagy ignoráló, vagy tán szándékosan megkárosító törvények! . . .

Meg kell ismertetni ez osztálynak magát, s jelet adni életének, mert hiszen tekinünk csak vissza az ötvenes években történt tanügyi vívmányokra, melyeknek főrugót az akkor keletkezett „Tanodai Lapok“ — adtak, melynek munkálkodásai ez idő szerint óriási haladást jeleznek; nem lehet tagadnunk, hogy ezt egy szerény szaklap okozta.

Ily, és hason szempontból indult ki az április 17-kén szab. kir. Kecskemét városában megtartott kántorgyűlés, hol jegyzőkönyve 3-ik száma szerint igénytelenségemet bízta meg egy szaklap szerkesztésével.

En — mint indítványozó — hódolni érzem magam kartársaim akaratának, s vállalkoztam egy szaklap szerkesztésének kezdeményezésére, mely lap fóladata leend következő pontok tárgyalása:

1-ször. Egy, vagy több kántorképezde haladéktalan föllállítása, vagy a felekezeti kántortanító képezdekre akként hatni, hogy ezekben fősuly fektetettnek a kántorságtanra, minthogy oda jutotunk már, miszerint a kisebb egyházak kántort, a nagyobb helyeken működő kántorok pedig a legmegfejtettebb anyagi áldozattal is segédeket nem fognak nyerni.

2 szor. Országos testületé alakulás, s ezen testületnek valamint hivatali teendőit érdeklő, úgy anyagi javát előmozdító ügyek fölötti tanácskozássok végett évenkénti összejövetel helye, meghatározása, s a tanácskozási tárgyak előleges kitűzése.

3-szor. Egyházi szertartásoknak különfelesége, czélszerűsége, minősége — a helyi viszonyokhoz — leírása.

4-szer. Szétszort jeles egyházi-énekek időnkinti lehanggyezése, czélszerű javítások, s zeneeszmék tárgyalása; melyből kifolyólag:

5-ször. Megállapítása valahára egy országos kath. egyházi-énekkönyvnek, s odahatni, hogy ezen könyv ne egyesek monopoliuma legyen, hanem az erők egyesítése által, s a beavatott régi kántorok véleménye meghallgatásával a czélnak megfelelőleg szerkesztessék, mely vélelmek nyilvánításának méltó helye leend e szaklapban.

6-szor. Templomokban, tanodákban, és énekkarok körében tanítandó énektan fölötti értekezletek hangversenyek sat.

7-szer. Élet szakképesség, jellem-leírások jelesebb élő és elhunyt éneklészekről, vagy mulatta-

tó ide vonatkozó elbeszélések, élecek stb. itt helyet foglalhatnak.

8-szor. Kartársak halálózása, állomások ujonnan s kik által betöltése, pályázatok hirdetése, segédek elhelyezése, s hasonló hirdetések s ajánlatoknak ide, — a rovatok szerinti — bevezetése.

9-szor. Ezen osztály tekintélyének emelése tárgyában folszólások, s a netán méltánytalanul sujtottnak védelmezése a nyilvánosság terén egyik fóladata e szaklapnak; mely okon:

10-szer. Befolyással lenni arra, hogy a mostani magas kormány is a volt helytartó-tanács 1845-ik évi 3968. szám alatt kelt rendeletét a kántoroknak a tisztosbb osztályba sorolása tekintetében tiszteletben tartsa, s ne csak a terhekben részesítse ez osztályt, de a kedvezményekben is, melyekről a lapban bővebben is szólni megígérjük.

11-szer. Egy nyugdíj-intézet tervezése, és bármily erőtetve is létrehozása, mert ezen osztály tagjairól mint az életben aggkort tekintve, úgy halálózása esetén a családról csak az Uristen gondoskodik! . . . Szóval:

12-szer. Minden fölmerülhető események, kérdések, bírálatok, javítások, nézetnyilvánítások, ajánlatok, személyes vagy hivatali, szó, vagy nyilvános írásbeli megtámadások elleni védelmek stb. tárgyalása; szóval, minden ügy, mely e lap keretében beillik, joggal helyet foglalhat itt.

Már most szabadon kérdenem t. sorosaimtól: ha vajjon ezen lapot pártolva, mutassunk-e életjelt? vagy ezt ignorálva — mit nem hiszek — elhíhetlenségünkről adjunk bizonyosságot!

En azon erős hitben vagyok, hogy még áldozattal is fönfogjuk tartani lapunkat, hiszen miénk lesz ez, s a mi a miénk, azt védni is fogjuk.

Föl tisztelt kartársak! mert égetővé kezd lenni ránk kántorokra nézve e lap kérdése, minthogy nemcsak szellemi, de anyagi létezésünk is már majdnem kérdésben forog.

A lap, hetilap leend, s igyekezni fogok a lehető csinosan borítékkal ellátva, kiállítani aként, hogy később beköve, könyvül is használathassék.

Az eddig is már ajánlkozott, de ezután is ajánlkozó munkatársakat örömmel üdvözlöm, s kérem segédkez nyújtás végett!

Előfizetési ár: egész évre 6 frt; félévre 3 frt, ugy azonban, hogyha az előfizetők száma a hatszázat meghaladja, a lap ára alább szállítatik, minthogy e lapnak nem nyerészkedési vágy, de a kor intő-szava adandó lételt. — Tehát kérem nemcsak előfizetni, de előfizetőket is minél számosabbat megnyerni.

Év végén a t. előfizetők neve ki fog nyomtatni, mely szép koszoruban, hiszem, hogy a nagyontisztelt papság közül is sokan helyet foglalnak.

Az előfizetési pénzek, melyekért anyagi vagyonom elég garancia leend — egyenesen hozzám Csongrádra küldendők, és pedig gazdálkodási tekintetből postai utalvány mellett. Hogy pedig magamat eleve tájékozhasam a nyomtatandó példányok száma iránt, arra kérem kartársaimat, hogy az előfizetési pénzeket junius 15-ig okvetlenül sziveskedjenek beküldeni.

Szorosan vett egyházi, s tanügyi, és így az éneklészeti illető hirdetések díj nélkül teljesítetnek.

A lap Szegeden, a „Bába testvérek“ jól berendezett nyomdájában fog nyomtatni, s megjelenik azonnal, a mint a t. előfizetők száma a hatszázat eléri.

Farkas Béla,
segéd-szerkesztő
Kunfi Sohlya Antal,
laptulajdonos és felelős szerkesztő.

A gyümölcsfák termékenységének előmozdítása galyaik megtördelése által.

(A „Gyakorlati mezőgazda“ után.)

A gyümölcsfák termékenysége tételére felalált legujabb és legsikeresebb módok egyike: nyári hajtásaik megtördelése junius és julius hónapokban. — Valamint majdnem minden, a gyümölcs-termelés érdekében létre jött haladás Franciaországból ered, ugy ezen eljárás is nevezett országban alkalmaztatott először. Miután még általánosan elterjedve nincs, nálunk pedig majdnem teljesen ismeretlen: talán nem leend fölösleges róla röviden megemlékezni.

A nevezett eljárás oly fáknál foganasatandó, melyek semmit, vagy csak igen keveset teremnek — különösen a szabadon álló törpe-, gula-stb. fáknál: de alkalmazható a magas törzsű fölfáknál is; a redélyfáknál már kevésbé, legfőkébb azon galyak vetendők alá e műtétnek, melyek a faltól elálnak. Helyén van ez eljárás mindenféle gyümölcsfáknál,

azonban a légymaguaknál nem igényel oly nagy vigyázatot, mint a csontáronknál, minők pl. az őszik és kajsi baraczk. Minthogy amazok, t. i. a légymaguak, többnyire terméketlenebbek szoktak lenni, tehát náluk eljárás ez szükségesebb is, mint a csontáronknál, és csakhamar látható sikerre vezet. — A műtét akként történik, hogy a fának terméketlensége vagy bujaságához képest, több vagy minden nyári hajtás a tövétől 2—3 hüvelyknyire megtördeltetik, de el nem távolítatik, hanem csak úgy patantatik meg, hogy a fa-sejtek elszakításának ugyan, de azért a galy héjánál fogva függve maradjon és tovább nőhessen, ez által a buja növekvés megátoltatik, míg a nyereség vagy lemet szés által csak fokoztatnak. Az alsó rügyek (gyűrűs rügyek) eleve maradnak ugyan, de élénken hajtani nem fognak, mely körülmény a gyümölcs- vagy termőgalyacsok fejlődését idézi elő. Hogy ezen műtét által a fák nem valami szép kinézetű nyerne, az tagadhatlan; azonban mind e mellett nem lehetetlen a műtét kivitele alkalmasával a fa alakját és szépségét szemellett tartanunk, ha t. i. a lecsüngő galyak által a fa koronáján netán létező hézagokat elföldni és bizonyos szabályszerűséget elérni törekszünk. Hol ezen el-

járás van, lehet látni oly fákat is, melyek galyaik ezen megtördelése által tetszetősb alakot nyernek. Hogy a megtördelés után tovább nem növekedő, elszáradásnak indult galyak — minők minden ily fán találhatók — eltávolítandók, önként értetődik; ami azonban egyáltalán mitsem árt. Ezen eljárásnak még azon jó következménye is van, hogy általa a lisztharmat és levelészek teljesen elpusztítottak. Mihelyt ugyanis az ezen kártékony rovarkák által meglepett galyak megtördeltetnek, igen kevés nedv juthat hozzájuk, továbbá a levelek megfordított helyzetbe jöven, az eddig alul levő levelészek most szintén fölül kerülnek, és részint lehullanak vagy eltávoznak. Így a liszt- vagy mézharmatot is az eső könnyebben lemoshatja. E fák további ápolása a szokott módon történik. Ha a megtördelés július- és augusztusban eszközöltetik, akkor a nyári nyeresést mellőzni lehet; és ezen eljárás a gyümölcs tökéletesebb kifejlődésének is nagy hasznára leend. Egyébiránt a nyereség szelid éghajlat alatt őszszel, hidegebb vidékeken pedig tavasszal, szokás szerint eszközölendő. A megtördelt galyakon e nyereség közvetlen egy rügy alatt úgy irányozandó, hogy a seb többé ne lássék.

Nyiltér *)

A „Békés“ 22-ik számában alólírott ellen Szegedényi Márton szarvasi polgár egy nyiltéri közleményben vádlólag lép fel, mintha rajta nagy sérelem követtetett volna el!

Csakis azon ok, hogy mint közhivatalnok — tehát az állam egyik kapesa a kormány és nép között lettem ama polgár által méltatlanul megtámadva, készlet arra, hogy nyiltéri közleményére e helyen (mely a szerkesztő nr szivességéből ily kissébb fontosságú, de a közönséget mégis közelről érdeklő esetekben fen van tartva a nyilatkozatokra) czáfolatképen feleljek! A tény ez:

Május 28. ama szarvasi polgár az adóhivatalba jött bárczát váltani pálinka főzésre, még pedig feltett kalappal lépdelvén keresztül a szobákon, kalapját csakis a főtisztek szobája előtt vette le, amiért azonban megsem lett szólítva, — midőn a nyugta kézbesítése után ezen adóztatás igaztalan voltáról, a szoba közepén feltett kalappal megálva, kezdett helytelen megjegyzéseket tenni, megszólítam őt venné le kalapját, mert e hely nem

*) Az e rovatban közöltékért csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerkesztőség.

korosma, hanem királyi hivatal! mire ő kihívó fenhargon azt feleselte, hogy ha maga a király volna itt, feltenné a kalapját! már bocsánatot kérek, de ily sületlenséget jőzan ember, nem mondhat, csakis olyan a ki a pálinkafőző kazántól jön a hivatalba!

Ezen botrányos magaviselete után figyelmeztetem az illetőt, hogy hallgasson, mert különben feljelentem a szolgabíró urnak, — mire ő ismét elbizakodottan visszavágta, hogy az előtt is felméri ő tenni a kalapját! s ezzel zúgolódva távozott. Több szóváltás nem történt, és az állítólagos becsukatásról fenyegetés merő ráfogás és kohlomán!

Állítomatom igazolja az egész tisztakar, miért is e téren ama „józan polgárral“ további szóváltásba nem ereszkedem, hanem a közvélemény megbíráására hivatkozom megítélendő, ki tehát a hibás? illetőleg causa causarum!

Kelt Szarvason 1873. június 3-án.

Külley Adolf.
m. k. adóhivatali ellenőr.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

Schön, gut und billig!
erste Sonnenschirm

Olecsobb, mint bárhol.
A legdivatosabb ez idényben.

Gyári főraktár nap- és esernyőkben.

Daczára a munkabér növekvésének, valamint a szövetek drágaságának, mégis azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy elővásárlások által az árakat oly alacsonyra szabhatom, mint tavaly.

- Tavaszi ernyők.**
1 darab szövetből 50 kr.
1 • • • • • szövetből különböző szín 1.50, 1.50, 1.80.
1 • • • • • Ugyanolyan szelvényekkel béleltve 1.80, 2.30.
1 • • • • • Legfinomabb, szegélylél vagy anélkül 2.70 3.20 3.80
- Nagy napernyők.**
1 darab szövetből 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00, 4.50, 5.00, 5.50, 6.00, 6.50, 7.00, 7.50, 8.00, 8.50, 9.00, 9.50, 10.00, 10.50, 11.00, 11.50, 12.00, 12.50, 13.00, 13.50, 14.00, 14.50, 15.00, 15.50, 16.00, 16.50, 17.00, 17.50, 18.00, 18.50, 19.00, 19.50, 20.00, 20.50, 21.00, 21.50, 22.00, 22.50, 23.00, 23.50, 24.00, 24.50, 25.00, 25.50, 26.00, 26.50, 27.00, 27.50, 28.00, 28.50, 29.00, 29.50, 30.00, 30.50, 31.00, 31.50, 32.00, 32.50, 33.00, 33.50, 34.00, 34.50, 35.00, 35.50, 36.00, 36.50, 37.00, 37.50, 38.00, 38.50, 39.00, 39.50, 40.00, 40.50, 41.00, 41.50, 42.00, 42.50, 43.00, 43.50, 44.00, 44.50, 45.00, 45.50, 46.00, 46.50, 47.00, 47.50, 48.00, 48.50, 49.00, 49.50, 50.00, 50.50, 51.00, 51.50, 52.00, 52.50, 53.00, 53.50, 54.00, 54.50, 55.00, 55.50, 56.00, 56.50, 57.00, 57.50, 58.00, 58.50, 59.00, 59.50, 60.00, 60.50, 61.00, 61.50, 62.00, 62.50, 63.00, 63.50, 64.00, 64.50, 65.00, 65.50, 66.00, 66.50, 67.00, 67.50, 68.00, 68.50, 69.00, 69.50, 70.00, 70.50, 71.00, 71.50, 72.00, 72.50, 73.00, 73.50, 74.00, 74.50, 75.00, 75.50, 76.00, 76.50, 77.00, 77.50, 78.00, 78.50, 79.00, 79.50, 80.00, 80.50, 81.00, 81.50, 82.00, 82.50, 83.00, 83.50, 84.00, 84.50, 85.00, 85.50, 86.00, 86.50, 87.00, 87.50, 88.00, 88.50, 89.00, 89.50, 90.00, 90.50, 91.00, 91.50, 92.00, 92.50, 93.00, 93.50, 94.00, 94.50, 95.00, 95.50, 96.00, 96.50, 97.00, 97.50, 98.00, 98.50, 99.00, 99.50, 100.00, 100.50, 101.00, 101.50, 102.00, 102.50, 103.00, 103.50, 104.00, 104.50, 105.00, 105.50, 106.00, 106.50, 107.00, 107.50, 108.00, 108.50, 109.00, 109.50, 110.00, 110.50, 111.00, 111.50, 112.00, 112.50, 113.00, 113.50, 114.00, 114.50, 115.00, 115.50, 116.00, 116.50, 117.00, 117.50, 118.00, 118.50, 119.00, 119.50, 120.00, 120.50, 121.00, 121.50, 122.00, 122.50, 123.00, 123.50, 124.00, 124.50, 125.00, 125.50, 126.00, 126.50, 127.00, 127.50, 128.00, 128.50, 129.00, 129.50, 130.00, 130.50, 131.00, 131.50, 132.00, 132.50, 133.00, 133.50, 134.00, 134.50, 135.00, 135.50, 136.00, 136.50, 137.00, 137.50, 138.00, 138.50, 139.00, 139.50, 140.00, 140.50, 141.00, 141.50, 142.00, 142.50, 143.00, 143.50, 144.00, 144.50, 145.00, 145.50, 146.00, 146.50, 147.00, 147.50, 148.00, 148.50, 149.00, 149.50, 150.00, 150.50, 151.00, 151.50, 152.00, 152.50, 153.00, 153.50, 154.00, 154.50, 155.00, 155.50, 156.00, 156.50, 157.00, 157.50, 158.00, 158.50, 159.00, 159.50, 160.00, 160.50, 161.00, 161.50, 162.00, 162.50, 163.00, 163.50, 164.00, 164.50, 165.00, 165.50, 166.00, 166.50, 167.00, 167.50, 168.00, 168.50, 169.00, 169.50, 170.00, 170.50, 171.00, 171.50, 172.00, 172.50, 173.00, 173.50, 174.00, 174.50, 175.00, 175.50, 176.00, 176.50, 177.00, 177.50, 178.00, 178.50, 179.00, 179.50, 180.00, 180.50, 181.00, 181.50, 182.00, 182.50, 183.00, 183.50, 184.00, 184.50, 185.00, 185.50, 186.00, 186.50, 187.00, 187.50, 188.00, 188.50, 189.00, 189.50, 190.00, 190.50, 191.00, 191.50, 192.00, 192.50, 193.00, 193.50, 194.00, 194.50, 195.00, 195.50, 196.00, 196.50, 197.00, 197.50, 198.00, 198.50, 199.00, 199.50, 200.00, 200.50, 201.00, 201.50, 202.00, 202.50, 203.00, 203.50, 204.00, 204.50, 205.00, 205.50, 206.00, 206.50, 207.00, 207.50, 208.00, 208.50, 209.00, 209.50, 210.00, 210.50, 211.00, 211.50, 212.00, 212.50, 213.00, 213.50, 214.00, 214.50, 215.00, 215.50, 216.00, 216.50, 217.00, 217.50, 218.00, 218.50, 219.00, 219.50, 220.00, 220.50, 221.00, 221.50, 222.00, 222.50, 223.00, 223.50, 224.00, 224.50, 225.00, 225.50, 226.00, 226.50, 227.00, 227.50, 228.00, 228.50, 229.00, 229.50, 230.00, 230.50, 231.00, 231.50, 232.00, 232.50, 233.00, 233.50, 234.00, 234.50, 235.00, 235.50, 236.00, 236.50, 237.00, 237.50, 238.00, 238.50, 239.00, 239.50, 240.00, 240.50, 241.00, 241.50, 242.00, 242.50, 243.00, 243.50, 244.00, 244.50, 245.00, 245.50, 246.00, 246.50, 247.00, 247.50, 248.00, 248.50, 249.00, 249.50, 250.00, 250.50, 251.00, 251.50, 252.00, 252.50, 253.00, 253.50, 254.00, 254.50, 255.00, 255.50, 256.00, 256.50, 257.00, 257.50, 258.00, 258.50, 259.00, 259.50, 260.00, 260.50, 261.00, 261.50, 262.00, 262.50, 263.00, 263.50, 264.00, 264.50, 265.00, 265.50, 266.00, 266.50, 267.00, 267.50, 268.00, 268.50, 269.00, 269.50, 270.00, 270.50, 271.00, 271.50, 272.00, 272.50, 273.00, 273.50, 274.00, 274.50, 275.00, 275.50, 276.00, 276.50, 277.00, 277.50, 278.00, 278.50, 279.00, 279.50, 280.00, 280.50, 281.00, 281.50, 282.00, 282.50, 283.00, 283.50, 284.00, 284.50, 285.00, 285.50, 286.00, 286.50, 287.00, 287.50, 288.00, 288.50, 289.00, 289.50, 290.00, 290.50, 291.00, 291.50, 292.00, 292.50, 293.00, 293.50, 294.00, 294.50, 295.00, 295.50, 296.00, 296.50, 297.00, 297.50, 298.00, 298.50, 299.00, 299.50, 300.00, 300.50, 301.00, 301.50, 302.00, 302.50, 303.00, 303.50, 304.00, 304.50, 305.00, 305.50, 306.00, 306.50, 307.00, 307.50, 308.00, 308.50, 309.00, 309.50, 310.00, 310.50, 311.00, 311.50, 312.00, 312.50, 313.00, 313.50, 314.00, 314.50, 315.00, 315.50, 316.00, 316.50, 317.00, 317.50, 318.00, 318.50, 319.00, 319.50, 320.00, 320.50, 321.00, 321.50, 322.00, 322.50, 323.00, 323.50, 324.00, 324.50, 325.00, 325.50, 326.00, 326.50, 327.00, 327.50, 328.00, 328.50, 329.00, 329.50, 330.00, 330.50, 331.00, 331.50, 332.00, 332.50, 333.00, 333.50, 334.00, 334.50, 335.00, 335.50, 336.00, 336.50, 337.00, 337.50, 338.00, 338.50, 339.00, 339.50, 340.00, 340.50, 341.00, 341.50, 342.00, 342.50, 343.00, 343.50, 344.00, 344.50, 345.00, 345.50, 346.00, 346.50, 347.00, 347.50, 348.00, 348.50, 349.00, 349.50, 350.00, 350.50, 351.00, 351.50, 352.00, 352.50, 353.00, 353.50, 354.00, 354.50, 355.00, 355.50, 356.00, 356.50, 357.00, 357.50, 358.00, 358.50, 359.00, 359.50, 360.00, 360.50, 361.00, 361.50, 362.00, 362.50, 363.00, 363.50, 364.00, 364.50, 365.00, 365.50, 366.00, 366.50, 367.00, 367.50, 368.00, 368.50, 369.00, 369.50, 370.00, 370.50, 371.00, 371.50, 372.00, 372.50, 373.00, 373.50, 374.00, 374.50, 375.00, 375.50, 376.00, 376.50, 377.00, 377.50, 378.00, 378.50, 379.00, 379.50, 380.00, 380.50, 381.00, 381.50, 382.00, 382.50, 383.00, 383.50, 384.00, 384.50, 385.00, 385.50, 386.00, 386.50, 387.00, 387.50, 388.00, 388.50, 389.00, 389.50, 390.00, 390.50, 391.00, 391.50, 392.00, 392.50, 393.00, 393.50, 394.00, 394.50, 395.00, 395.50, 396.00, 396.50, 397.00, 397.50, 398.00, 398.50, 399.00, 399.50, 400.00, 400.50, 401.00, 401.50, 402.00, 402.50, 403.00, 403.50, 404.00, 404.50, 405.00, 405.50, 406.00, 406.50, 407.00, 407.50, 408.00, 408.50, 409.00, 409.50, 410.00, 410.50, 411.00, 411.50, 412.00, 412.50, 413.00, 413.50, 414.00, 414.50, 415.00, 415.50, 416.00, 416.50, 417.00, 417.50, 418.00, 418.50, 419.00, 419.50, 420.00, 420.50, 421.00, 421.50, 422.00, 422.50, 423.00, 423.50, 424.00, 424.50, 425.00, 425.50, 426.00, 426.50, 427.00, 427.50, 428.00, 428.50, 429.00, 429.50, 430.00, 430.50, 431.00, 431.50, 432.00, 432.50, 433.00, 433.50, 434.00, 434.50, 435.00, 435.50, 436.00, 436.50, 437.00, 437.50, 438.00, 438.50, 439.00, 439.50, 440.00, 440.50, 441.00, 441.50, 442.00, 442.50, 443.00, 443.50, 444.00, 444.50, 445.00, 445.50, 446.00, 446.50, 447.00, 447.50, 448.00, 448.50, 449.00, 449.50, 450.00, 450.50, 451.00, 451.50, 452.00, 452.50, 453.00, 453.50, 454.00, 454.50, 455.00, 455.50, 456.00, 456.50, 457.00, 457.50, 458.00, 458.50, 459.00, 459.50, 460.00, 460.50, 461.00, 461.50, 462.00, 462.50, 463.00, 463.50, 464.00, 464.50, 465.00, 465.50, 466.00, 466.50, 467.00, 467.50, 468.00, 468.50, 469.00, 469.50, 470.00, 470.50, 471.00, 471.50, 472.00, 472.50, 473.00, 473.50, 474.00, 474.50, 475.00, 475.50, 476.00, 476.50, 477.00, 477.50, 478.00, 478.50, 479.00, 479.50, 480.00, 480.50, 481.00, 481.50, 482.00, 482.50, 483.00, 483.50, 484.00, 484.50, 485.00, 485.50, 486.00, 486.50, 487.00, 487.50, 488.00, 488.50, 489.00, 489.50, 490.00, 490.50, 491.00, 491.50, 492.00, 492.50, 493.00, 493.50, 494.00, 494.50, 495.00, 495.50, 496.00, 496.50, 497.00, 497.50, 498.00, 498.50, 499.00, 499.50, 500.00, 500.50, 501.00, 501.50, 502.00, 502.50, 503.00, 503.50, 504.00, 504.50, 505.00, 505.50, 506.00, 506.50, 507.00, 507.50, 508.00, 508.50, 509.00, 509.50, 510.00, 510.50, 511.00, 511.50, 512.00, 512.50, 513.00, 513.50, 514.00, 514.50, 515.00, 515.50, 516.00, 516.50, 517.00, 517.50, 518.00, 518.50, 519.00, 519.50, 520.00, 520.50, 521.00, 521.50, 522.00, 522.50, 523.00, 523.50, 524.00, 524.50, 525.00, 525.50, 526.00, 526.50, 527.00, 527.50, 528.00, 528.50, 529.00, 529.50, 530.00, 530.50, 531.00, 531.50, 532.00, 532.50, 533.00, 533.50, 534.00, 534.50, 535.00, 535.50, 536.00, 536.50, 537.00, 537.50, 538.00, 538.50, 539.00, 539.50, 540.00, 540.50, 541.00, 541.50, 542.00, 542.50, 543.00, 543.50, 544.00, 544.50, 545.00, 545.50, 546.00, 546.50, 547.00, 547.50, 548.00, 548.50, 549.00, 549.50, 550.00, 550.50, 551.00, 551.50, 552.00, 552.50, 553.00, 553.50, 554.00, 554.50, 555.00, 555.50, 556.00, 556.50, 557.00, 557.50, 558.00, 558.50, 559.00, 559.50, 560.00, 560.50, 561.00, 561.50, 562.00, 562.50, 563.00, 563.50, 564.00, 564.50, 565.00, 565.50, 566.00, 566.50, 567.00, 567.50, 568.00, 568.50, 569.00, 569.50, 570.00, 570.50, 571.00, 571.50, 572.00, 572.50, 573.00, 573.50, 574.00, 574.50, 575.00, 575.50, 576.00, 576.50, 577.00, 577.50, 578.00, 578.50, 579.00, 579.50, 580.00, 580.50, 581.00, 581.50, 582.00, 582.50, 583.00, 583.50, 584.00, 584.50, 585.00, 585.50, 586.00, 586.50, 587.00, 587.50, 588.00, 588.50, 589.00, 589.50, 590.00, 590.50, 591.00, 591.50, 592.00, 592.50, 593.00, 593.50, 594.00, 594.50, 595.00, 595.50, 596.00, 596.50, 597.00, 597.50, 598.00, 598.50, 599.00, 599.50, 600.00, 600.50, 601.00, 601.50, 602.00, 602.50, 603.00, 603.50, 604.00, 604.50, 605.00, 605.50, 606.00, 606.50, 607.00, 607.50, 608.00, 608.50, 609.00, 609.50, 610.00, 610.50, 611.00, 611.50, 612.00, 612.50, 613.00, 613.50, 614.00, 614.50, 615.00, 615.50, 616.00, 616.50, 617.00, 617.50, 618.00, 618.50, 619.00, 619.50, 620.00, 620.50, 621.00, 621.50, 622.00, 622.50, 623.00, 623.50, 624.00, 624.50, 625.00, 625.50, 626.00, 626.50, 627.00, 627.50, 628.00, 628.50, 629.00, 629.50, 630.00, 630.50, 631.00, 631.50, 632.00, 632.50, 633.00, 633.50, 634.00, 634.50, 635.00, 635.50, 636.00, 636.50, 637.00, 637.50, 638.00, 638.50, 639.00, 639.50, 640.00, 640.50, 641.00, 641.50, 642.00, 642.50, 643.00, 643.50, 644.00, 644.50, 645.00, 645.50, 646.00, 646.50, 647.00, 647.50, 648.00, 648.50, 649.00, 649.50, 650.00, 650.50, 651.00, 651.50